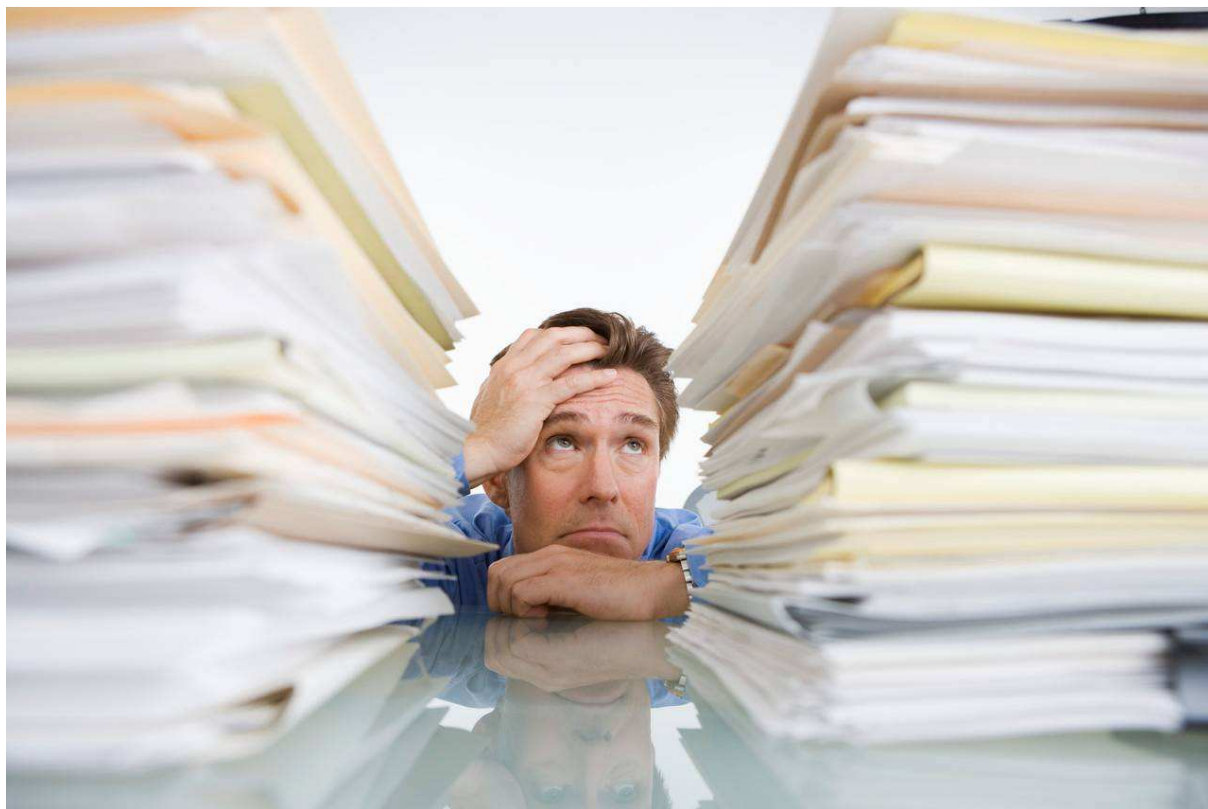

ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΩΝ

**Απλοποίηση διαδικασιών αδειοδότησης φωτοβολταϊκών,
καταπολέμηση της γραφειοκρατίας και άλλες διατάξεις**

Ιούλιος 2017

Προτάσεις βελτίωσης θεσμικού πλαισίου

Απλοποίηση αδειοδοτικών διαδικασιών

Έχει περάσει πλέον μια δεκαετία εφαρμογής του αδειοδοτικού πλαισίου για έργα ΑΠΕ (αν θεωρήσουμε ως αφετηρία το Ν.3468/2006) και έχουν φανεί στην πράξη τα όρια του υφιστάμενου αδειοδοτικού καθεστώτος. Το 2010 (με το Ν.3851/2010 και συνακόλουθες υπουργικές αποφάσεις) έγινε μια πρώτη προσπάθεια απλοποίησης των διαδικασιών, η οποία όντως επιτάχυνε την υλοποίηση έργων ΑΠΕ. Η απλοποίηση αυτή έγινε ιδιαίτερα εμφανής στην περίπτωση των φωτοβολταϊκών και ιδιαίτερα των μικρών οικιακών συστημάτων, όπου έγινε πράξη η υποκατάσταση της αδειοδότησης με μια απλή γνωστοποίηση στους αρμόδιους φορείς (όπως προβλέπει άλλωστε και η σχετική κοινοτική νομοθεσία). Δυστυχώς όμως, ακόμη και σήμερα παραμένουν σημαντικά εμπόδια και καθυστερήσεις στην υλοποίηση έργων ΑΠΕ.

Την ίδια στιγμή, αλλάζει συθέμελα όλο το θεσμικό καθεστώς που διέπει την ανάπτυξη των ΑΠΕ, τόσο σε εθνικό όσο και σε κοινοτικό επίπεδο. Οι νέες ρυθμίσεις (π.χ. επιλογή έργων μέσω διαγωνιστικών διαδικασιών) καθιστούν ασύμβατες ή/και άχρηστες ορισμένες από τις διαδικασίες που ακολουθήθηκαν έως σήμερα. Ταυτόχρονα, δημιουργούνται στρεβλώσεις και καταστάσεις που επιβάλλεται να διορθωθούν άμεσα. Ένα χαρακτηριστικό παράδειγμα είναι π.χ. το θέμα των εγγυητικών επιστολών. Μέχρι πρόσφατα απαιτείτο εγγυητική επιστολή στο στάδιο της υπογραφής της Σύμβασης Σύνδεσης, ενώ τώρα απαιτείται και άλλη εγγυητική επιστολή για συμμετοχή σε διαγωνιστικές διαδικασίες. Προφανώς χρειάζεται μία ρύθμιση που να διευκολύνει τους επενδυτές με την **κατάθεση μίας και μόνο εγγυητικής επιστολής**. Άλλωστε, ο λόγος ύπαρξης της εγγυητικής επιστολής είναι η απόδειξη της ειλικρινούς διάθεσης του επενδυτή να υλοποιήσει το έργο και η επιβολή κυρώσεων σε περίπτωση μη υλοποίησης της επένδυσης με βάση τους κείμενους κανόνες.

Ταυτόχρονα, γίνεται εμφανές ότι οι αρμόδιες για την αδειοδότηση αρχές είναι υποστελεχωμένες και αυτό επιτείνει τα προβλήματα. Αν όμως οι αρχές αυτές απαλλάσσονταν από άχρηστες διαδικασίες, θα μπορούσε το υπάρχον στελεχιακό δυναμικό να ασχοληθεί με την ουσία των θεμάτων που απασχολούν μια υπηρεσία.

Οι παρακάτω προτάσεις βελτίωσης του θεσμικού πλαισίου αφορούν πρωτίστως τα φωτοβολταϊκά αλλά θα μπορούσαν πολλές από αυτές να εφαρμοστούν και στην περίπτωση άλλων τεχνολογιών ΑΠΕ.

1. Κατάργηση των Αδειών Παραγωγής, Εγκατάστασης και Λειτουργίας Η περίπτωση των φωτοβολταϊκών

Σήμερα βρίσκονται σε λειτουργία 56.400 φωτοβολταϊκοί σταθμοί (14.455 πάρκα και 41.945 οικιακά συστήματα), εκ των οποίων 250 με Άδεια Παραγωγής από τη ΡΑΕ και 14.205 με εξαίρεση απ' αυτήν.

Όπως έδειξε και η υπερδεκαετής εμπειρία από την ψήφιση του Ν.3468/2006 και μετά, δεν υπάρχει κανένας ουσιαστικός λόγος για την εμπλοκή της ΡΑΕ σε θέματα αδειοδότησης φωτοβολταϊκών ανεξαρτήτως ισχύος. Τα υποτιθέμενα κριτήρια κατά τη διαδικασία αξιολόγησης μιας αίτησης στη ΡΑΕ είναι η "εθνική ασφάλεια", η "προστασία της δημόσιας υγείας και ασφάλειας", η "εν γένει

ασφάλεια των εγκαταστάσεων και του σχετικού εξοπλισμού του Συστήματος και του Δικτύου”, η “ενεργειακή αποδοτικότητα του έργου”, η “ωριμότητα του έργου” και “η δυνατότητα του αιτούντος να υλοποιήσει το έργο με βάση την οικονομική, επιστημονική και τεχνική επάρκειά του”. Το τελευταίο κριτήριο θα έπρεπε βέβαια να είναι αποκλειστική αρμοδιότητα των χρηματοπιστωτικών ιδρυμάτων που θα κληθούν να χρηματοδοτήσουν το έργο και όχι της ΡΑΕ, ενώ τα θέματα του Δικτύου αφορούν τον αρμόδιο Διαχειριστή, ο οποίος άλλωστε θα δώσει και τους σχετικούς όρους σύνδεσης. Σημειωτέον ότι ο Διαχειριστής ελέγχει επιπλέον σήμερα τα νομιμοποιητικά έγγραφα του επενδυτή αλλά και το δικαίωμα χρήσης του γηπέδου εγκατάστασης, κάτι που μπορεί να συνεχιστεί και σε μια απλοποιημένη διαδικασία αδειοδότησης.

Το που μπορεί να εγκατασταθεί ένας σταθμός το καθορίζει σχετική νομοθεσία η οποία έχει προβλέψει ζώνες αποκλεισμού για κάθε ενεργειακή τεχνολογία (οι οποίες θα πρέπει να εξετάζονται στο στάδιο της περιβαλλοντικής αδειοδότησης) και πολεοδομικές ρυθμίσεις για την εγκατάσταση. Θα πρέπει να υπάρξει ειδική μέριμνα ώστε να μην αλλάζουν επί τα χείρω οι κανόνες για ένα έργο “στη μέση του παιχνιδιού”, αφού έχει ξεκινήσει δηλαδή η αδειοδοτική του διαδικασία ή, ακόμη χειρότερα, αφού έχει ήδη κατασκευαστεί και λειτουργεί. Χαρακτηριστικό παράδειγμα αποτελεί η περίπτωση έργων που έχουν κατασκευαστεί σε γαίες υψηλής παραγωγικότητας με βάση παλαιότερες πρόνοιες που επέτρεπαν κάτι τέτοιο και, μετά παρέλευση δεκαετίας, οι αρμόδιες αρχές αρνούνται την ανανέωση της ΑΕΠΟ γιατί ο σταθμός είναι σε γη υψηλής παραγωγικότητας!

Ο ρόλος της ΡΑΕ οφείλει να είναι πιο επιτελικός σε ότι αφορά στον ενεργειακό σχεδιασμό και όχι να ασχολείται με χιλιάδες έργα μικρής ισχύος (όπως είναι όλα τα έργα φωτοβολταϊκών για τα οποία υπεβλήθησαν αιτήσεις στη ΡΑΕ), αναπαράγοντας γραφειοκρατικές αγκυλώσεις του παρελθόντος. Άλλωστε, η έννοια της άδειας παραγωγής δεν υπάρχει για τα φωτοβολταϊκά σε άλλες χώρες. Αυτό ουδόλως εμποδίζει τις εκεί αρμόδιες αρχές να έχουν εικόνα του που βαδίζει η αγορά και τι ανάγκες καλούνται να καλύψουν σε επίπεδο σχεδιασμού και χάραξης πολιτικής, αρκεί να υπάρχει η σχετική γνωστοποίηση και η τήρηση σχετικών αρχείων. Επί της ουσίας, η ΡΑΕ είναι σήμερα ο απόλυτος ρυθμιστής της αγοράς, αφού μέσω των διαγωνιστικών διαδικασιών, που είναι πλέον σε ισχύ, μπορεί να καθορίζει και το ρυθμό διεξόδου της κάθε τεχνολογίας αλλά εμμέσως και τη βιωσιμότητα των επενδύσεων μέσω καθορισμού τιμών οροφής σε κάθε μειοδοτικό διαγωνισμό. Δεν τίθεται θέμα λοιπόν αν υπάρχει “η δυνατότητα του αιτούντος να υλοποιήσει το έργο” αφού θεωρητικά έχει φροντίσει γι’ αυτό η ΡΑΕ μέσω της προκήρυξης και εποπτείας των διαγωνισμών, ενώ αν ο επενδυτής δεν υλοποιήσει τελικά το έργο εντός συγκεκριμένων προθεσμιών υπάρχουν κυρώσεις μέσω κατάπτωσης της εγγυητικής επιστολής.

Η βασική αλλαγή που θα οδηγήσει σε σημαντική απλοποίηση και επιτάχυνση της ανάπτυξης των φωτοβολταϊκών, αφορά στην **κατάργηση του πρώτου αδειοδοτικού βήματος που ισχύει σήμερα, δηλαδή στην απόκτηση άδειας παραγωγής (ή εξαίρεσης απ’ αυτήν) από τη ΡΑΕ**. Επειδή το θέμα αφορά, όχι μόνο τα φωτοβολταϊκά, αλλά και άλλες μορφές ΑΠΕ, αν δεν καταργηθεί ολοσχερώς η άδεια παραγωγής για όλες τις ΑΠΕ, **θα πρέπει κατ’ ελάχιστον να τροποποιηθεί το άρθρο 4 του Ν.3468/2006 ώστε να εξαιρούνται από την υποχρέωση λήψης άδειας παραγωγής ή άλλης διαπιστωτικής απόφασης εγκαταστάσεις ΑΠΕ με ισχύ ≤ 1 MW ή/και σταθμοί που χαρακτηρίζονται από την κείμενη νομοθεσία ως μη οχλούσες ή χαμηλής όχλησης δραστηριότητες** (σ’ αυτή την κατηγορία εμπίπτουν όλοι οι φωτοβολταϊκοί σταθμοί).

Στις περιοχές με κορεσμένο δίκτυο (όπως είναι αρκετά μη διασυνδεδεμένα νησιά και επί του παρόντος και η Πελοπόννησος), η δυνατότητα απορρόφησης ισχύος μπορεί να διαπιστώνεται με

απόφαση της ΡΑΕ, μετά από εισήγηση του Διαχειριστή του Δικτύου. Ο αρμόδιος Διαχειριστής πρέπει να υποχρεούται να προβαίνει στις αναγκαίες ενέργειες για τη σύνδεση των σταθμών με το Δίκτυο των Μη Διασυνδεδεμένων Νησιών με σειρά προτεραιότητας των αιτήσεων των ενδιαφερομένων μέχρι εξαντλήσεως του εκάστοτε ορίου. Αν στις περιοχές όπου υπάρχει περιορισμένη διαθέσιμη ισχύς, ο ενδιαφερόμενος δεν προχωρήσει, με δική του υπαιτιότητα, σε υλοποίηση και ηλεκτρική του σταθμού εντός ενός καθορισμένου χρονικού διαστήματος από τη θετική γνωμοδότηση για σύνδεση με το Δίκτυο, να αίρεται η γνωμοδότηση αυτή και ο αρμόδιος Διαχειριστής να κατανέμει τη διαθέσιμη ισχύ στον επόμενο κατά σειρά προτεραιότητας ενδιαφερόμενο.

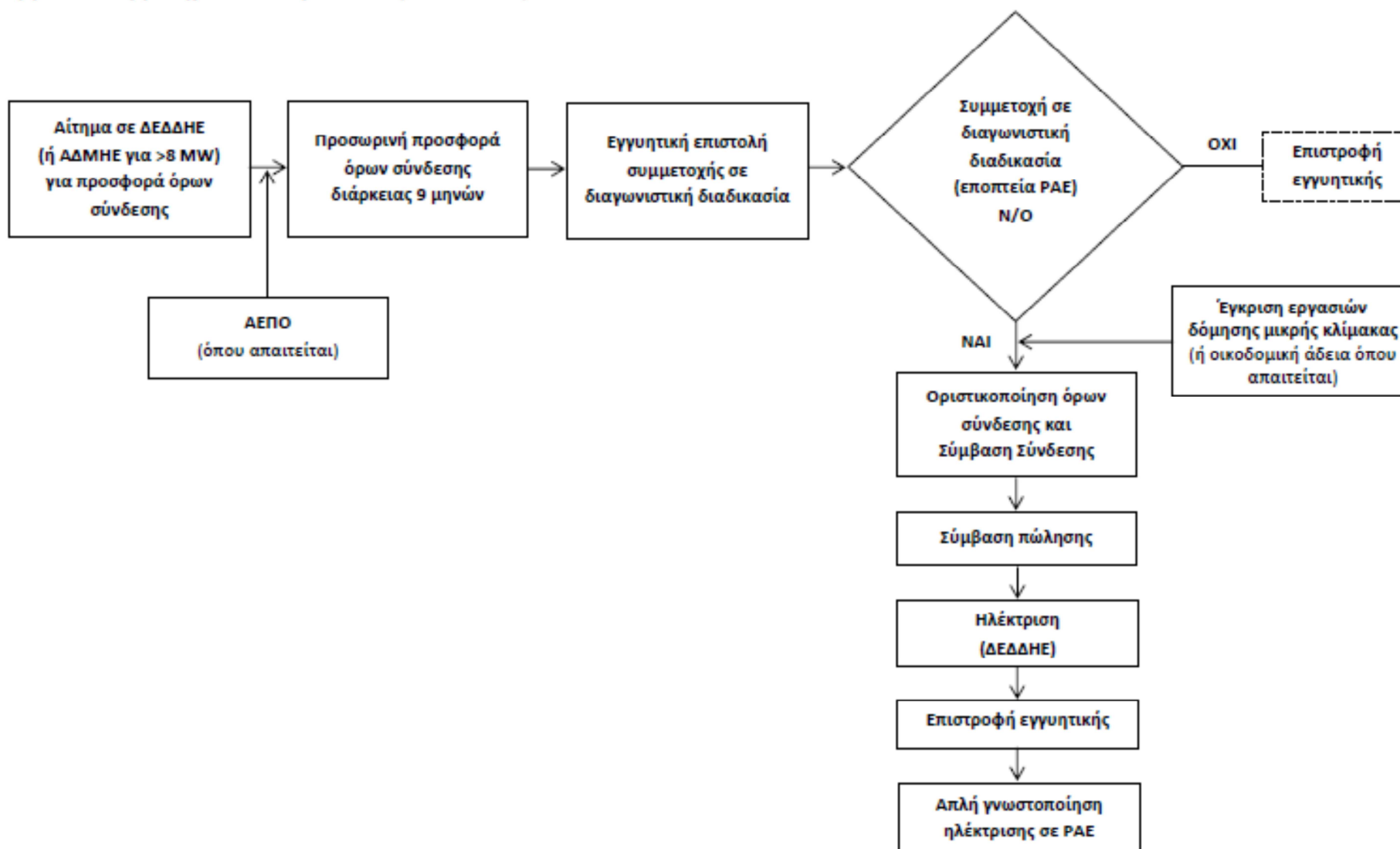
Η κατάργηση της άδειας παραγωγής συμπαράσχει ως γνωστόν και τις άδειες εγκατάστασης και λειτουργίας, οι οποίες επίσης θα πρέπει να καταργηθούν.

Είναι σαφές ότι **με την κατάργηση της άδειας παραγωγής παύει να έχει νόημα και η καταβολή του ετήσιου τέλους διατήρησης δικαιώματος κατοχής άδειας παραγωγής.**

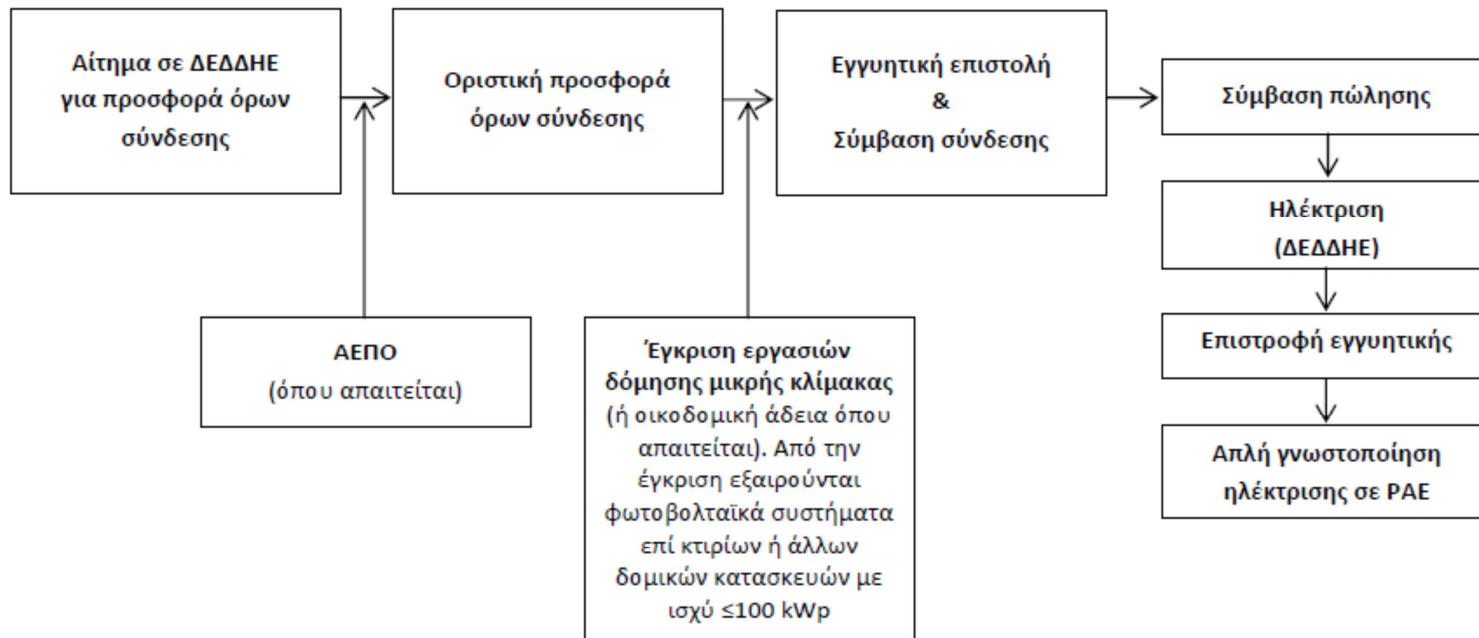
Στα διαγράμματα που ακολουθούν περιγράφεται η προτεινόμενη διαδικασία αδειοδότησης για φωτοβολταϊκούς σταθμούς, διαχωρίζοντας σε έργα που συμμετέχουν σε διαγωνιστικές διαδικασίες και σε έργα που δεν συμμετέχουν σε αυτές.

Με την εφαρμογή του Μοντέλου Στόχου, οπότε και θα επιτραπεί η σύναψη Διμερών Συμβάσεων μεταξύ παραγωγών και καταναλωτών, για έργα που δεν ενδιαφέρονται να λάβουν λειτουργική ενίσχυση αλλά να υπογράψουν ΡΡΑ με ενδιαφερόμενους καταναλωτές, η προτεινόμενη αδειοδοτική διαδικασία είναι παρόμοια με των έργων που δεν συμμετέχουν σε διαγωνιστικές διαδικασίες, με μόνη διαφορά ότι στη θέση της Σύμβασης Πώλησης μπαίνει η σύναψη ΡΡΑ με κάποιο τρίτο και όχι τον ΛΑΓΗΕ.

Έργα που συμμετέχουν σε διαγωνιστικές διαδικασίες

Έργα που δεν συμμετέχουν σε διαγωνιστικές διαδικασίες

2. Αποσαφήνιση θεμάτων χωροθέτησης φωτοβολταϊκών σταθμών

Σε ότι αφορά στις ζώνες αποκλεισμού, η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών αλλά και εν γένει έργων ΑΠΕ, θα πρέπει να επιτρέπεται κατ' αρχήν παντού, εκτός από περιοχές που ρητά εξαιρούνται από την κείμενη νομοθεσία, και κυρίως τις θεσμοθετημένες περιοχές απολύτου προστασίας της φύσης, τα κηρυγμένα διατηρητέα μνημεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και τις οριοθετημένες αρχαιολογικές ζώνες προστασίας Α, καθώς και τους υγροτόπους διεθνούς σημασίας (Ραμσάρ) και τα δάση. Σε περίπτωση που διαπιστωθεί παράνομη εγκατάσταση φωτοβολταϊκών στις παραπάνω περιοχές αποκλεισμού, οι αρμόδιες αρχές να προχωρούν σε άμεση αποξήλωση της εγκατάστασης και επιβολή προστίμων.

Προτείνεται η τροποποίηση της ΚΥΑ 49828/2008, "Έγκριση ειδικού πλαισίου χωροταξικού σχεδιασμού και αιεφόρου ανάπτυξης για τις ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και της στρατηγικής μελέτης περιβαλλοντικών επιπτώσεων αυτού" (ΦΕΚ 2464Β/3-12-2008) και συγκεκριμένα η τροποποίηση της παρ. 2ε' και η κατάργηση των παρ. 2στ' και 3του αρθ.17, λόγω της ασάφειας των διατυπώσεων η οποία επιτρέπει αυθαίρετες και κατά το δοκούν ερμηνείες. Προτείνεται λοιπόν να ισχύσουν τα εξής:

"Ως ζώνες αποκλεισμού για τη χωροθέτηση εγκαταστάσεων εκμετάλλευσης της ηλιακής ενέργειας, δηλαδή ζώνες στις οποίες πρέπει να αποκλείεται η εγκατάστασή τους, ορίζονται οι εξής κατηγορίες περιοχών:

α. Τα κηρυγμένα διατηρητέα μνημεία της παγκόσμιας πολιτιστικής κληρονομιάς και τα άλλα μνημεία μείζονος σημασίας της παρ. 5 ββ) του άρθρου 50 του ν. 3028/2002, καθώς και οι οριοθετημένες αρχαιολογικές ζώνες προστασίας Α που έχουν καθορισθεί κατά τις διατάξεις του άρθρου 91 του ν. 1892/1991 ή καθορίζονται κατά τις διατάξεις του ν. 3028/2002.

β. Οι περιοχές απολύτου προστασίας της φύσης και του τοπίου που καθορίζονται κατά τις διατάξεις των άρθρων 19 παρ. 1 και 2 και 21 του ν. 1650/1986.

γ. Οι πυρήνες των Εθνικών Δρυμών, τα κηρυγμένα μνημεία της φύσης και τα αισθητικά δάση που δεν περιλαμβάνονται στις περιοχές της προηγούμενης περιπτώσεως β'.

δ. Οι οικότοποι προτεραιότητας περιοχών της Επικράτειας που έχουν ενταχθεί στον κατάλογο των τόπων κοινοτικής σημασίας του δικτύου ΦΥΣΗ 2000 σύμφωνα με την απόφαση 2006/613/ΕΚ της Επιτροπής (ΕΕ L 259 της 21.9.2006, σ. 1).

ε. Τα δάση (με εξαίρεση μικρών φωτοβολταϊκών συστημάτων που εξυπηρετούν ανάγκες προστασίας της φύσης, π.χ. παρατηρητήρια, σταθμοί πυρασφάλειας, καταφύγια, κ.λπ.)."

3. Να επιτραπεί υπό προϋποθέσεις η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε ένα μικρό ποσοστό της γεωργικής γης υψηλής παραγωγικότητας

Με το Ν.4015/2011 απαγορεύεται η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε γαίες υψηλής παραγωγικότητας. Όλες όμως οι αρδευόμενες εκτάσεις θεωρούνται γαίες υψηλής παραγωγικότητας, οπότε η εγκατάσταση φωτοβολταϊκού από επαγγελματία αγρότη για να καλύψει τη ζήτηση μιας αντλίας στο χωράφι του ή από έναν ΓΟΕΒ ή ΤΟΕΒ για τις ανάγκες ενός αντλιοστασίου είναι πρακτικά αδύνατη.

Σημειωτέον ότι η γεωργική έκταση που μένει ακαλλιέργητη είναι 125,5 φορές μεγαλύτερη από την έκταση που δεσμεύουν όλα τα φωτοβολταϊκά που έχουν εγκατασταθεί στη χώρα μέχρι σήμερα.

Σύμφωνα με την ΕΛΣΤΑΤ¹, η γεωργική γη στην Ελλάδα ανέρχεται σε 36,8 εκατ. στρέμματα, εκ των οποίων καλλιεργούνται τα 31,7 εκατ. στρέμματα. Αυτό σημαίνει ότι τα εγκατεστημένα σήμερα φωτοβολταϊκά δεσμεύουν το 0,1% της γεωργικής γης ή αλλιώς το 0,03% της έκτασης της χώρας.

Πρόταση: Να επανέλθει το παλαιό καθεστώς του Ν.3851/2010, σύμφωνα με το οποίο η συνολική έκταση που θα καταλαμβάνουν τα φωτοβολταϊκά που εγκαθίστανται σε γαίες υψηλής παραγωγικότητας δεν θα πρέπει να υπερβαίνει το 1% του συνόλου των καλλιεργούμενων εκτάσεων της συγκεκριμένης Περιφερειακής Ενότητας. Προτείνεται η παρακάτω διατύπωση:

“Επιτρέπεται υπό προϋποθέσεις η παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας από φωτοβολταϊκούς σταθμούς σε αγροτεμάχια που χαρακτηρίζονται ως αγροτική γη υψηλής παραγωγικότητας. Στην περίπτωση αυτή, νέες προσφορές σύνδεσης χορηγούνται μόνον αν οι προς υλοποίηση φωτοβολταϊκοί σταθμοί για τους οποίους έχουν ήδη εκδοθεί δεσμευτικές προσφορές σύνδεσης από τον αρμόδιο Διαχειριστή συν οι ήδη εγκατεστημένοι σταθμοί επί εδάφους καλύπτουν εδαφικές εκτάσεις που δεν υπερβαίνουν το 1% του συνόλου των καλλιεργούμενων εκτάσεων της συγκεκριμένης Περιφερειακής Ενότητας.

Για την εφαρμογή της διάταξης του προηγούμενου εδαφίου χρησιμοποιούνται τα πιο πρόσφατα κατά περίπτωση στοιχεία της Ελληνικής Στατιστικής Αρχής. Για τον υπολογισμό της κάλυψης λαμβάνεται υπόψη η οριζόντια προβολή επί του εδάφους των φωτοβολταϊκών στοιχείων”.

4. Εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε αδόμητα οικόπεδα

Επειδή με την ισχύουσα σήμερα ρύθμιση που “δεν δικαιολογεί” την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σε αδόμητα οικόπεδα (ΥΑ 16-2-2011, “Τροποποιήσεις ειδικών όρων για την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών και ηλιακών συστημάτων σε γήπεδα, οικόπεδα και κτίρια”, ΦΕΚ 583B/14-4-2011) έχουν δημιουργηθεί παρερμηνείες που δυσχεραίνουν την εγκατάσταση φωτοβολταϊκών ακόμη και εντός βιομηχανικών περιοχών αλλά και την υλοποίηση έργων αυτοπαραγωγής με ενεργειακό συμψηφισμό (προβλέπεται π.χ. η εγκατάσταση σε όμορο οικόπεδο χωρίς να διευκρινίζεται τι γίνεται αν αυτό είναι αδόμητο), προτείνεται η παρακάτω ρύθμιση:

“Σε περιοχές εντός σχεδίου και εντός οικισμών, επιτρέπεται η τοποθέτηση εγκαταστάσεων φωτοβολταϊκών σε αδόμητα οικόπεδα σύμφωνα με τους όρους που ισχύουν και για τις εκτός σχεδίου περιοχές, καθώς τα συστήματα αυτά αφενός δύναται να εξυπηρετούν ανάγκες αυτοπαραγωγής με ενεργειακό συμψηφισμό ή/και με εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό, αφετέρου δε, συμβάλλουν στην προστασία του περιβάλλοντος, στην αντιμετώπιση της κλιματικής αλλαγής, στη διαφοροποίηση του εθνικού ενεργειακού μίγματος, στην ασφάλεια του ενεργειακού εφοδιασμού, στην επίτευξη των εθνικών ενεργειακών στόχων και στην ενίσχυση και ανάπτυξη της εθνικής οικονομίας. Η ρύθμιση αυτή ισχύει (ανεξαρτήτως ισχύος των συστημάτων) και για αδόμητα οικόπεδα σε οργανωμένους υποδοχείς μεταποιητικών και επιχειρηματικών δραστηριοτήτων, όπως περιοχές ΒΙ.ΠΕ., ΒΙ.ΠΑ., ΒΙΟ.ΠΑ., Τεχνολόγεις και άλλες μορφές Βιομηχανικών και Επιχειρηματικών Περιοχών (Β.Ε.ΠΕ.) καθώς και τα επιχειρηματικά πάρκα, και στους οικισμούς χωρίς σχέδιο”.

¹http://www.statistics.gr/portal/page/portal/ESYE/BUCKET/A0404/PressReleases/A0404_SPG34_DT_AN_00_2012_01_P_GR.pdf

5. ΥΑ για άμεσο καθορισμό εγγυημένων τιμών σε φωτοβολταϊκά συστήματα ισχύος <500 kWp (όπως προβλέπουν οι Κατευθυντήριες Γραμμές της ΕΕ)

Η πρόβλεψη του Ν.4414/2016 είναι να ισχύσει, μέχρι νεωτέρας, η σημερινή ρύθμιση (αποζημίωση με 1,1*ΟΤΣ και 1,2*ΟΤΣ, όπου ΟΤΣ η Οριακή Τιμή Συστήματος) η οποία όμως οδηγεί σε μη βιώσιμες επενδύσεις και χρήζει άμεσης αντικατάστασης. Τονίζουμε με έμφαση πως από τα μικρομεσαία αυτά έργα κρίνεται το μέλλον χιλιάδων θέσεων εργασίας, αφού ένα κομμάτι της αγοράς φωτοβολταϊκών απασχολείται σχεδόν αποκλειστικά στην κατηγορία αυτή έργων.

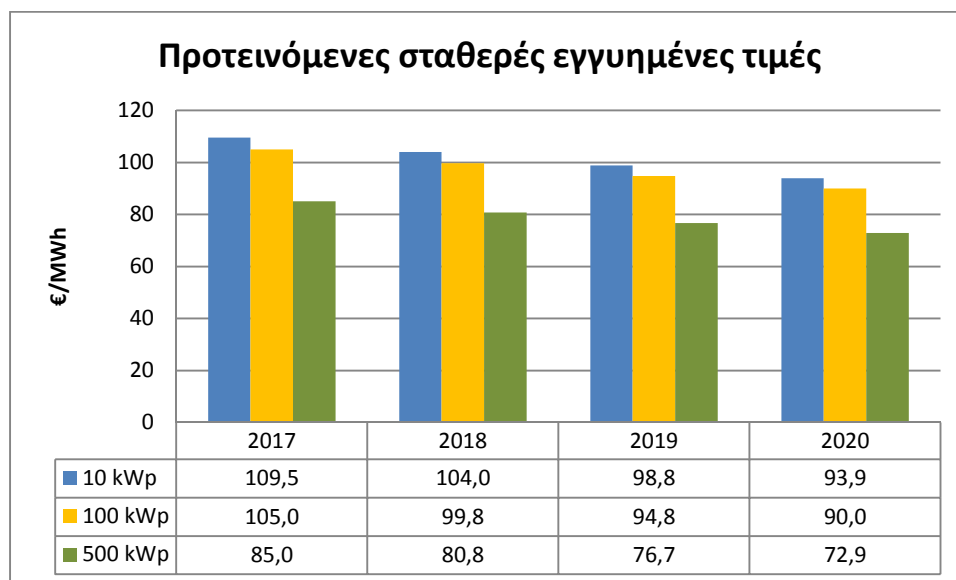
Πρόταση: Να καθοριστούν άμεσα εύλογες σταθερές τιμές για την κατηγορία αυτή. Συγκεκριμένα (και λαμβάνοντας υπόψη τα αποτελέσματα του πιλοτικού διαγωνισμού του Δεκεμβρίου 2016), προτείνεται η σταθερή τιμή (feed-in-tariff, FiT) να ορίζεται από την παρακάτω σχέση:

$$FiT (\text{€/MWh}) = 110 - 0,05 * P$$

όπου P η ισχύς του συστήματος σε kWp.

Η εξίσωση αυτή μπορεί να περιλάβει και τα μικρά οικιακά-εμπορικά συστήματα του ειδικού προγράμματος για λόγους ισότιμης μεταχείρισης.

Η εξίσωση αυτή προτείνεται να ισχύσει για το 2017, ενώ στη συνέχεια να υπάρχει ετήσια μείωση 5% στις τιμές που προκύπτουν από αυτήν. Για παράδειγμα, ένα σύστημα των 100 kWp που εγκαθίσταται το 2017 θα είχε FiT=105 €/MWh, ένα αντίστοιχο σύστημα που το 2018 εγκαθίσταται το 2018 θα είχε FiT=99,8 €/MWh, κ.ο.κ.

6. Βελτίωση του καθεστώτος αυτοπαραγωγής

Με το Ν.4414/2016, υιοθετήθηκε η εγκατάσταση φωτοβολταϊκών σταθμών και σταθμών μικρών ανεμογεννητριών για την κάλυψη ιδίων αναγκών συγκεκριμένων ομάδων αυτοπαραγωγών και με

εφαρμογή **εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού**. Συγκεκριμένα, η δυνατότητα αυτή δίνεται σε αυτοπαραγωγούς που είναι νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που επιδιώκουν κοινωφελείς ή άλλους δημοσίου ενδιαφέροντος σκοπούς γενικής ή τοπικής εμβέλειας καθώς και για εγγεγραμμένους στο Μητρώο Αγροτών και Αγροτικών Εκμεταλλεύσεων του Ν.3874/2010 (Α' 151) για εγκαταστάσεις αγροτικών εκμεταλλεύσεων όπως ορίζονται στο Ν.3874/2010 ή και αγροτικών χρήσεων.

Η ρύθμιση αυτή αποκλείει άλλες κατηγορίες αυτοπαραγωγών, όπως π.χ. ξενοδόχους ή επαγγελματίες σε νησιά ή/και προστατευόμενες περιοχές, παραδοσιακούς οικισμούς κ.λπ., για τους οποίους ο εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός αποτελεί τη μοναδική ρεαλιστική επιλογή για να εγκαταστήσουν φωτοβολταϊκά.

Για το λόγο αυτό, **η δυνατότητα του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού θα έπρεπε να παρέχεται χωρίς διακρίσεις σε όλες τις κατηγορίες αυτοπαραγωγών**, δηλαδή σε όλα τα φυσικά πρόσωπα (επιτηδευματίες ή μη) και νομικά πρόσωπα δημοσίου και ιδιωτικού δικαίου.

Με βάση την ΥΑ ΑΠΕΗΛ/Α/Φ1/οικ.175067 (ΦΕΚ 1547Β/5.5.2017), στις περιπτώσεις εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού επιτρέπεται ο συμψηφισμός απορροφηθείσας και εγχυθείσας ενέργειας που αντιστοιχούν αποκλειστικά σε παροχές του ίδιου επιπέδου τάσης. Η ρύθμιση μάλιστα αφορά σε φωτοβολταϊκό σταθμό ο οποίος εγκαθίσταται στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα με τις εγκαταστάσεις κατανάλωσης με τις οποίες αντιστοιχίζεται (και στα Μη Διασυνδεδεμένα Νησιά και στο ίδιο ηλεκτρικό σύστημα με τις εγκαταστάσεις κατανάλωσης με τις οποίες αντιστοιχίζεται).

Η πρώτη ρύθμιση ουσιαστικά αποτρέπει αυτοπαραγωγούς από το να επενδύσουν σε συστήματα στη Μέση Τάση (>100 kW) και να συμψηφίσουν την παραγόμενη ενέργεια σε εγκαταστάσεις κατανάλωσης στη Χαμηλή Τάση. Αυτό πρακτικά περιορίζει τον εικονικό ενεργειακό συμψηφισμό σε συστήματα έως 100 kWp, ενώ ειδικά για τις Ενεργειακές Κοινότητες, η διάταξη αυτή είναι καθοριστική αφού σημαίνει ότι δεν μπορεί να υπάρξει συμμετοχικό σχήμα αυτοπαραγωγής με έργο άνω των 100 kWp. Για το λόγο αυτό, **θα πρέπει στις περιπτώσεις εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού να επιτρέπεται ο συμψηφισμός απορροφηθείσας και εγχυθείσας ενέργειας που αντιστοιχούν σε παροχές οποιουδήποτε επιπέδου τάσης**.

Προτείνεται επίσης να μην είναι υποχρεωτική η εγκατάσταση του φωτοβολταϊκού σταθμού στην ίδια Περιφερειακή Ενότητα με τις εγκαταστάσεις κατανάλωσης με τις οποίες αντιστοιχίζεται.

Προκειμένου να χρησιμοποιηθεί ο εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός για την καταπολέμηση της ενεργειακής φτώχειας και τη στήριξη ευάλωτων κοινωνικών ομάδων, προτείνονται οι εξής ρυθμίσεις:

Η παράγραφος 13 του άρθρου 2 του Ν.3468/2016 (Α' 129) όπως τροποποιήθηκε με την παράγραφο 2 του άρθρου 13 του ν.4414/2016 (Α' 149) αντικαθίσταται ως εξής:

“13. Εικονικός ενεργειακός συμψηφισμός: ο συμψηφισμός της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμούς Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. αυτοπαραγωγού, με τη συνολική καταναλισκόμενη ηλεκτρική ενέργεια σε εγκαταστάσεις του αυτοπαραγωγού, από τις οποίες τουλάχιστον η μία είτε δεν βρίσκεται στον ίδιο ή όμορο χώρο με το σταθμό Α.Π.Ε. ή Σ.Η.Θ.Υ.Α. είτε στην περίπτωση που βρίσκεται, τροφοδοτείται από διαφορετική παροχή. Ειδικά για την περίπτωση Ενεργειακής Κοινότητας (Ε.Κοιν.), ο συμψηφισμός της παραγόμενης ηλεκτρικής ενέργειας από σταθμό Α.Π.Ε. ή

Σ.Η.Θ.Υ.Α της Ε.Κοιν. γίνεται με τη συνολική καταναλισκόμενη ηλεκτρική ενέργεια σε εγκαταστάσεις μελών της Ε.Κοιν. ή τρίτων ευάλωτων καταναλωτών ή εν γένει εκδοχέων στους οποίους εκχωρήθηκε χωρίς αντάλλαγμα το σχετικό δικαίωμα μέλους της Ε.Κοιν.”

Στο τέλος της παραγράφου 1 του άρθρου 14Α του ν. 3468/2006 προστίθεται το εξής εδάφιο:

“Στο πλαίσιο άσκησης κοινωνικής πολιτικής και καταπολέμησης της ενεργειακής φτώχειας, οι ΟΤΑ ή άλλα νομικά πρόσωπα δημοσίου ή ιδιωτικού δικαίου που επιδιώκουν κοινωφελείς ή άλλους δημοσίου ενδιαφέροντος σκοπούς γενικής ή τοπικής εμβέλειας δύνανται επίσης να εγκαταστήσουν φωτοβολταϊκά συστήματα ή μικρές ανεμογεννήτριες, σταθμούς βιομάζας / βιοαερίου / βιορευστών, μικρούς υδροηλεκτρικούς σταθμούς και σταθμούς Σ.Η.Θ.Υ.Α. σε χώρους των οποίων έχουν την κυριότητα ή τη νόμιμη χρήση αυτών (π.χ. μέσω μίσθωσης, δωρεάν παραχώρησης κ.λπ. και έχουν διασφαλίσει την έγγραφη συναίνεση του ιδιοκτήτη του χώρου), αντιστοιχίζοντας τα συστήματα αυτά με τη χρήση εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού σε έναν ή περισσότερους μετρητές κατανάλωσης τρίτων προσώπων ή φορέων (ωφελούμενων του μέτρου κοινωνικής πολιτικής).

Το ανώτατο όριο των 500 kWp στην αυτοπαραγωγή είναι πολύ μικρό για συγκεκριμένες ομάδες καταναλωτών, όπως βιομηχανίες, μεγάλες εταιρίες λιανικής (σούπερ μάρκετ, πολυκαταστήματα) που έχουν μεγάλες καταναλώσεις. Επί της ουσίας, ένα δυναμικό κομμάτι της παραγωγικής οικονομίας της χώρας αποκλείεται από την αυτοπαραγωγή. Για το λόγο αυτό, **προτείνεται για συγκεκριμένα τιμολόγια εμπορικών και βιομηχανικών καταναλωτών, να μην υπάρχει ανώτατο όριο για αυτοπαραγωγή και εικονική αυτοπαραγωγή.**

Σήμερα επίσης δεν επιτρέπεται η χρήση του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού από τις Εταιρίες Διαχείρισης (ή/και Ανάπτυξης) Επιχειρηματικών Πάρκων ώστε να αντιστοιχίζουν ένα φωτοβολταϊκό σταθμό σε έναν ή περισσότερους μετρητές κατανάλωσης εγκατεστημένων επιχειρήσεων. Δεδομένου ότι – για οικονομικούς και πρακτικούς λόγους – οι Εταιρίες Διαχείρισης είναι αυτές που μπορούν να προχωρήσουν σε επενδύσεις φωτοβολταϊκών πάρκων που θα καλύπτουν την κατανάλωση των Επιχειρηματικών Πάρκων, πρέπει να δοθεί η δυνατότητα να συμψηφίζουν την ενέργεια σε μετρητές τρίτων (εγκατεστημένες επιχειρήσεις).

Προτείνεται να προβλεφθεί η χρήση του εικονικού ενεργειακού συμψηφισμού από τις Εταιρίες Διαχείρισης (ή/και Ανάπτυξης) Επιχειρηματικών Πάρκων που θα λειτουργούν έτσι ως φορείς συλλογικής εκπροσώπησης (aggregators) ώστε να αντιστοιχίζουν ένα φωτοβολταϊκό σταθμό σε ένα ή περισσότερους μετρητές κατανάλωσης εγκατεστημένων επιχειρήσεων. Στην περίπτωση αυτή, να μην υπάρχει ανώτατο όριο ισχύος του εγκατεστημένου συστήματος, αλλά αυτό να καθορίζεται από τις πραγματικές καταναλώσεις των επιχειρήσεων που εξυπηρετούνται.

7. Προώθηση της αποθήκευσης ενέργειας

Παρόλο που δεν υπάρχει σχετική νομοθετική ρύθμιση, οι υπηρεσίες του ΔΕΔΔΗΕ αποφάσισαν αυθαίρετα πως “ηλεκτρική διαμόρφωση παράλληλης λειτουργίας του συστήματος αποθήκευσης (π.χ. συσσωρευτών) και του φωτοβολταϊκού συστήματος στο πλαίσιο του προγράμματος αυτοπαραγωγής με ενεργειακό συμψηφισμό δεν είναι αποδεκτή”. Την ίδια ώρα, ο ΔΕΔΔΗΕ καθυστερεί επί σχεδόν μία διετία την κατάρτιση προδιαγραφών για την εγκατάσταση τέτοιων συστημάτων, παρόλο που τα συστήματα αυτά εγκαθίστανται πλέον κατά χιλιάδες σε άλλες χώρες.

Θα πρέπει να επιτραπεί άμεσα από τον ΔΕΔΔΗΕ η εγκατάσταση συστημάτων αποθήκευσης σε συνδυασμό με συστήματα αυτοπαραγωγής και να καθοριστούν σχετικές προδιαγραφές για την ορθή εγκατάσταση τέτοιων συστημάτων.

*Ο ΣΥΝΔΕΣΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΩΝ ΦΩΤΟΒΟΛΤΑΪΚΩΝ (www.helarco.gr) είναι αστική μη κερδοσκοπική εταιρία που ιδρύθηκε το 2002 από τις σημαντικότερες εταιρίες που δραστηριοποιούνται στην **παραγωγή εξοπλισμού, την εμπορία, εγκατάσταση και συντήρηση φωτοβολταϊκών συστημάτων**. Εργάζεται για τη γοργή και ουσιαστική ανάπτυξη μιας υγιούς και βιώσιμης αγοράς φωτοβολταϊκών, τη **θέσπιση των απαραίτητων κινήτρων** και την **άρση των εμποδίων** που υπάρχουν σήμερα στην αξιοποίηση του εθνικού καυσίμου της χώρας, της ηλιακής ακτινοβολίας. Έχει συμβάλει τα μέγιστα στη θέσπιση εγγυημένων τιμών πώλησης της παραγόμενης ηλιακής ενέργειας (feed-in-tariffs), στη θέσπιση ειδικών κινήτρων για τα οικιακά φωτοβολταϊκά, στην προώθηση της αυτοπαραγωγής και στην απλοποίηση των διαδικασιών αδειοδότησης.*